

NUORISOTYÖTTÖMYYS?

VTT, Timo Aro
26.3.2010, Pori

Nuorten työttömyyttä lääkitään leveämmällä koulutustarjonnalla

Koulun penkille: Nuoria kiinnostaa uusien taitojen opiskelu, kun työt ovat tiukassa.

JARMO KARONEN
Pari

Nuorisotyöttömyys on kasvanut vuoden aikana pelätyllä tavalla Satakunnassa. Kun alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli vuosi sitten 1 210, heitä oli nyt vuoden vaihtuessa 1 852.

Nuorten työllistäminen on työvoimapolitiikan asialistan kärjessä. Valtion maaliskuun lisäbudjetista odotetaan lisää rahaa nuorisotyöttömyyden hoitoon. Paikallistason esitykset lähtevät työ- ja elinkeinoministeriön tällä viikolla.

Vahvoja toimenpiteitä tarvitaan nopeasti.
– Jos tässä ehditään kesään a syksyyn eikä lisärahaa kuulu,

tämä vuosi on menetetty, Porin seudun työ- ja elinkeinotoimiston johtaja Markku Lehtonen sanoo.

Rahan lisäksi kaivataan rohkeita ideoita. Yhden avauksen tarjosi pääministeri Matti Vanhanen (kesk.) maanantaina ehdottaessaan, että työtä löytänyttä nuorta palkittaisiin muutamalla sadalla eurolla kolmen kuukauden ajan.

Asiantuntijat ja poliitikot ovat ehtineet ampua Vanhasen niin sanotun työllisyyssetelin alas tuoreeltaan.

Markku Lehtonen toteaa, että kaikki uudet avaukset ovat tervetulleita. Hän arvelee kuitenkin, että Vanhasen ehdotus kohdistuisi niihin, jotka työllistyisivät muutenkin.

Seuraava herkkä kohta nuorisotyöttömyyden kehityksessä on se, miten yritykset ja kunnat

pystyvät tarjoamaan nuorille kesätyöpaikkoja. Satakuntalaisten yritysten tilanne näyttää kohutuilliselta vielä kahden kuukauden jäniteellä eteenpäin, mutta kesää on jo vaikea ennustaa.

Lääkkeeksi koulutusta

Työtön nuori on vaarassa passivoitua ja syrjäytyä. Jos näin käy, hän kasvattaa vähän myöhemmin pitkäaikaistyöttömien tilastoa.

Satakunta

Työttömyys kasvaa

Työttömiä työnhakijoita oli kaikkiaan vuosi sitten 10 937, nyt 13 572 (sisältää lomautetut).

Lomautettuina oli vuosi sitten 1 262, nyt 2 030 työntekijää. Luvut ovat joulukuun lopusta 2008 ja 2009 ja käsittävät koko Satakunnan.

Lähde: Porin seudun työ- ja elinkeinotoimisto

Työvoimaviranomaiset tarjoavat lääkkeeksi koulutusta. Eri-laisia lisäkoulutuksia, ammatillista koulutusta ja työvoimakoulutusta pyritään lisäämään kaikin keinoin.

Metalli-, rakennus- ja hoitoalan perusammattikoulutuksia pyritään ajamaan nyt isolla vaihteella. Myös hakijoita on ollut – pääasiassa moninkertaisesti aloituspaikkoihin nähden.

– Kun mennään vuosi-kak-

si eteenpäin, sitten taas toivotavasti huudetaan, että työvoimaa on liian vähän, Satakunnan ELY-keskuksen työllisyys- ja yrittäjyyden yksikön päällikkö Juhani Sundell sanoo.

Pitkäaikaistyöttömien tilasto ei näytä Satakunnassa yhtä pahalta kuin nuorisotyöttömyyden kasvu. Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita on nyt 2 233, eli liikimain yhtä paljon kuin vuosi sitten. Kasvua on 31

henkeä.

Juhani Sundell toteaa, että tilasto silottelee todellisuutta. Eri-laiset lyhyet kuntoutus- ja koulutusjaksot putsaavat yhtä-jaksoisen työttömyyden tilastoa.

Keskustelee

➔ Mitkä keinot purisivat nuorisotyöttömyyteen?
➔ SK24.fi

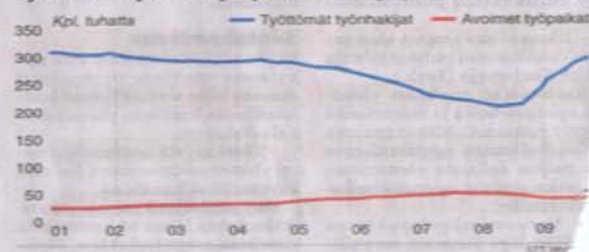
Viime vuonna katosi 74 000 työpaikkaa

STT
Helsinki

Työttömyysaste nousi Tilastokeskuksen tietojen mukaan 8,2 prosenttiin. Työttömiä oli joulukuussa 206 000, joka oli 44 000 henkeä enemmän vuotta aiemmin.

Työvoimatilaston mukaan viime vuonna menetettiin 74 000 työpaikkaa. Työpaikat vähenivät työttömyyden kasvua enemmän, koska työntekijöitä poistui vuoden mittaan työmarkkinoilta.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat 2001–2009

Satakunnan Kanssa 27.1.2010

Pääministeri Vanhasen työllistymisaseteli saa kritiikkiä

Hallitus hakee keinoja nuorisotyöttömyyteen. Rahaa luvassa lisäbudjetissa, työryhmä miettii tapoja konsteja.

Teija Sutinen HS
Marjukka Liiten HS

PÄÄMINISTERI Matti Vanhasen (kesk) idea työllistymisasetelistä saa arvostelua osakseen. "On aika erikoinen ajatus pääministeriltä", arvioi seteliä valtakunnallisen työpajayhdistyksen puheenjohtaja, kansanedustaja **Outi Alanko-Kahiluoto** (vihr). Alanko-Kahiluoto edustaa paitsi hallituspuoluetta, myös työministeripuoluetta.

VANHANEN esitti sunnuntaina työllistymisaseteliä niille nuorille, jotka pystyvät itse hankimaan työpaikan. Työpaikan löytäneet nuoret saisivat ylimääräistä rahaa muutaman sata euroa. "Ei se ainakaan syrjäytyneitä

nuoria auttaisi. He tarvitsevat sen sijaan paljon tukea", Alanko-Kahiluoto arvostelee.

"Nuorten henkilökohtainen palvelu ajan kanssa on tärkeintä", tähdentää myös johtaja **Riitta Somero** Helsingin TE-toimistosta. Työvoimaneuvoja ei kuitenkaan ole tarpeeksi, vaikka lisärahoitusta on nyt jonkin verran tullut.

EPÄILLEN seteliin suhtautuu myös pääoppositiion puolesta Sdp:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja ja entinen työministeri **Tarja Filatov**:

"Nuoret eivät ole laiskoja työnhakijoita. Joukossa on nuoria, joilla ei ole kykyä hakea työpaikkaa, eikä heitä auta raha, he tarvitsevat palvelua."

Sen sijaan seteliä kannattaa nuorisotutkija, dosentti **Tapio Kuure**: "Sehän on tosi mielenkiintoinen veto, ihan kokeilemisen arvoinen."

Kuure muistuttaa, että nuorilla on jo työssäoppimisjaksoita yhteistyössä yrityksiin, jolloin seteli voisi kannustaa yhteydenottoon: "Ei kukaan halua maata kotona."

RAJUSTI kasvaneen nuorisotyöttömyyden taltuttaminen

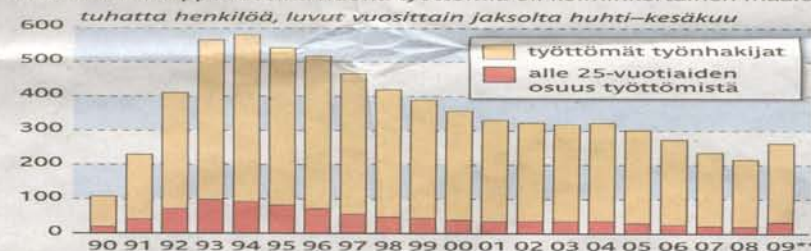
Tulevat putkiasentajat kannattavat tukiseteliä

Ammattiin oppiskelevat nuoret

Kolmikko arvelee, että ainakaan kaikki nuoret eivät etsi töitä kovin innokkaasti. Se ei

Nuorisotyöttömät Suomessa 1990–2009*

1990-luvun huippuvuosina nuoria työttömiä oli kolminkertainen määrä

*Luvut ovat työministeriön. Työttömiksi ei lasketa opiskelijoita, jotka eivät ole oikeutettuja työttömyystukiin.** Marraskuuhun asti.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

LOTTA HAGLUND / HS

on nousussa työllisyyden hoidon ykkösasiaksi.

Marraskuun lopussa alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli lähes 33 000, mikä on 11 500 enemmän kuin edellisen vuoden marraskuussa.

Erityisessä pohdinnassa ovat uudenlaiset keinot työttömyyden torjumiseksi. Niitä pohtii parhaillaan hallituksen asian-

tuntijaryhmä, jonka pitäisi antaa ehdotuksensa helmikuun loppuun mennessä.

VALTIOVARAINMINISTERI Jyrki Katainen (kok) lupasi viikonvaihteessa, että kevään ensimmäisestä lisätalousarviosta on tulossa työllisyyslisäbudjetti. Nuorisotyöttömyyden hoitoon ja koulutuspaikkoihin tu-

lisi muutamia kymmeniä euroja.

Asiantuntijaryhmän rakenneyksikön päälliköksi **Liia Hakola** sanoo, että kartoittaa työllisyyskehityksen haasteita. Vanhasen ajatuksista jaettavasta rahasta päätetään peräisin.

Asiantuntijaryhmä kantaa toimien vastuuta roihin. "Se tiedetään, on rahatilanne on löydetään kustannusehdotuksia, toki tässä", Hakola sanoo.

SDP:N Filatov pitää poliittikkana sitä, ei liian työllistysuunnattuja varojen vuoden varsinaisessa, joka käsiteltiin joulukuussa ennen joulun annettua määrärahaa kertaistavat haasteita työn.

Filatov haluaisi sopia sopimuksen, jossa valtio lähtisivät määrittämään nuoria, joihin kunnissa sijaisuuksia ja kesätyöpaikat.

"Toivoin myös, että tutionyhtiöt eivät jättä mättä kesätyöpaikoja."

Nuorisotyöttömyyden erityispiirteitä 1 (3)

- **Nuorten työttömyydelle on tyypillistä kausivaihtelut, suhdanneherkkyys ja ”työvoimapuskarina” oleminen:**
 - Nuorten työttömyysluvut korkeat touko-kesäkuussa. Valmistumiskiikki, kun opiskelijat tulevat työmarkkinoille.
 - Epätyypilliset työsuhteet korostuvat (joustava työvoimareservi) ja useat työmarkkinasiirtymät ”tilasta” toiseen
 - Yliedustustettuja suhdanneherkilläaloilla: neljä viidestä nuoresta työskentelee yksityisellä sektorilla: 14 % kunnissa ja 3 % valtiolla, kun 25-64-vuotiaista 27 % kunnan ja 8 % valtion palveluksessa.
 - Nuorten työttömyysaste kolminkertainen 25-64-vuotiaiden työttömyysasteeseen verrattuna
 - Nuorten työttömyysjaksot keskimäärin lyhyempiä kuin muiden ikäryhmien (keskiarvo 11 vkoa, kun vanhemmilla ikäryhmillä 40 vkoa). Nuorten työttömyys pääsääntöisesti alle kuusi kuukautta kerrallaan.

Lähde: Nuoret työmarkkinoilla, VM 14/2010

Nuorisotyöttömyyden erityispiirteitä 2 (3)

- **Nuorten työvoiman tarjonnassa ja kysynnässä merkittäviä ala- ja aluekohtaisia eroja:**
 - Alakohtaisessa tarjonnassa ja kysynnässä epätasapainoa. Poikkeus sosiaali- ja terveysala, jossa työvoiman tarve ylittää selvästi kysynnän. Samankaltainen tilanne lääketieteen, kone-, metalli- ja energiatekniikan ja puhdistuspalvelujen aloilla.
 - Suuret aluekohtaiset erot tarjonnassa ja kysynnässä
 - Hyvä koulutustaso suojaa osittain työttömyydeltä. Vuonna 2008 korkeakoulututkinnon suorittaneista 90 % oli työssä vuoden 2008 lopussa ja toisen asteen ammattillisen koulutuksen suorittaneista 74 % (Tilastokeskus)
 - Vaikeimmassa asemassa pelkän peruskoulutuksen varassa olevat. Joukossa on noin 16 000 nuorta, jotka eivät ole työllisiä eikä työttömiä, eivätkä opiskele tai ole armeijassa.
 - Nykyisestä taantumasta kärsineet suhteellisesti eniten keskiasteelta valmistuneet

Lähde: Nuoret työmarkkinoilla, VM 14/2010

Nuorisotyöttömyyden erityispiirteitä 3 (3)

□ Tutkimukset...

- Työuran alkuun osuvalla työttömyysjaksolla kielteisiä vaikutuksia myöhempään työmarkkinamenestykseen (Nordstöm-Skans 2004)
- Opintojen jälkeinen työttömyys vaikuttaa kielteisesti sekä työttömänä olon todennäköisyyteen että tuloihin vielä viisi vuotta valmistumisen jälkeen (tutkimus koski Ruotsin 2-vuotisesta lukiosta tai ammattilinjoilta valmistuneita)
- Koulutuksen jälkeisellä työttömyydellä on erityisen haitallinen vaikutus vähemmän koulutettuihin. Suurimmalla osalla 1990-luvun alun laman aikana työttömäksi jääneistä oli vaikeuksia työllistyä myöhemmin (Hämäläinen 2003)

Lähde: Nuoret työmarkkinoilla, VM 14/2010

**STORMY
WEATHER
AHEAD**

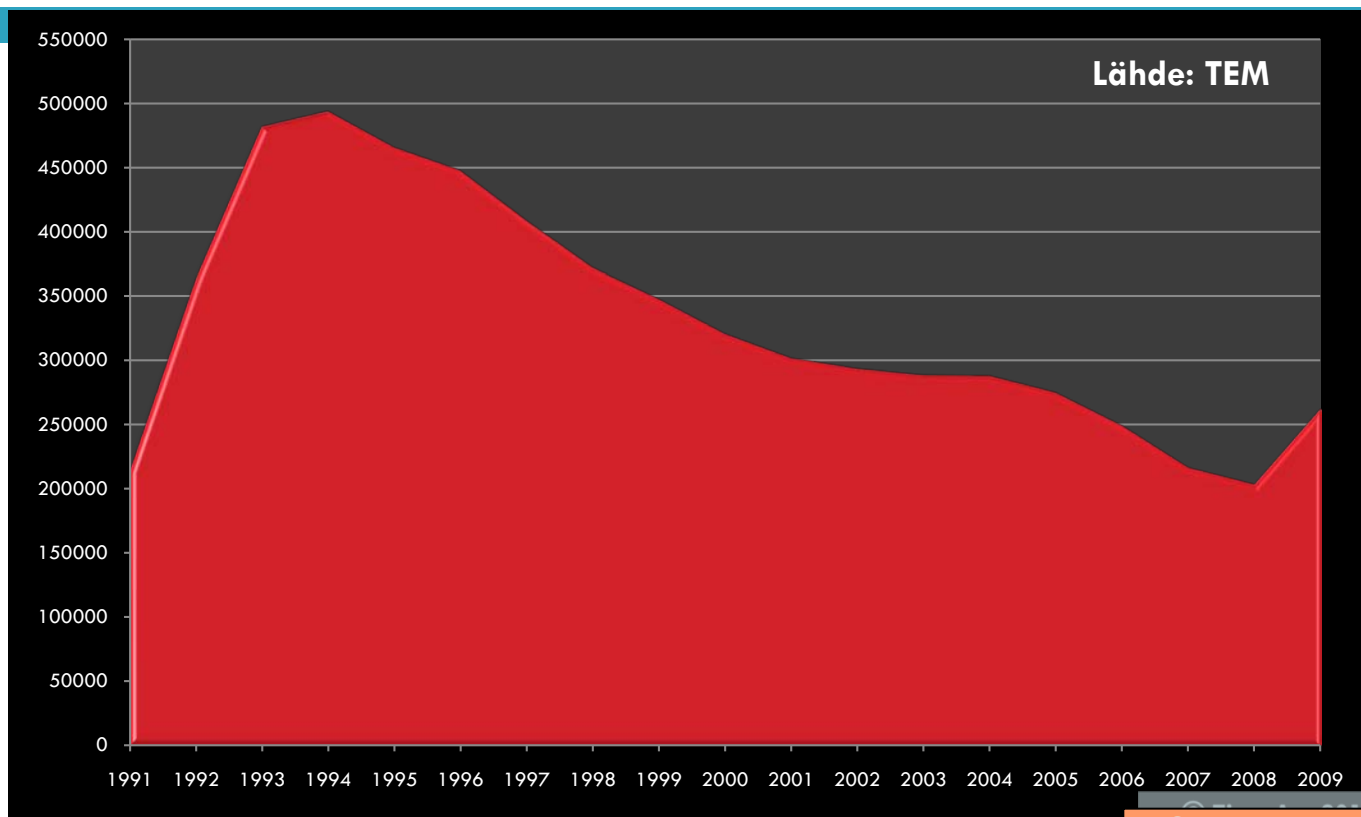
**Nuoret
tilastojen
takana?**

Työttömät työnhakijat Suomessa vuosina 1991-2009 (vuosikeskiarvot)

- Työttömien työnhakijoiden määrä oli huipussaan vuosina 1993-1994

- Tasaista laskua vuodesta 1994 vuoteen 2008

- Työttömien työnhakijoiden määrä ylitti 300 000 joulukuun lopussa 2009

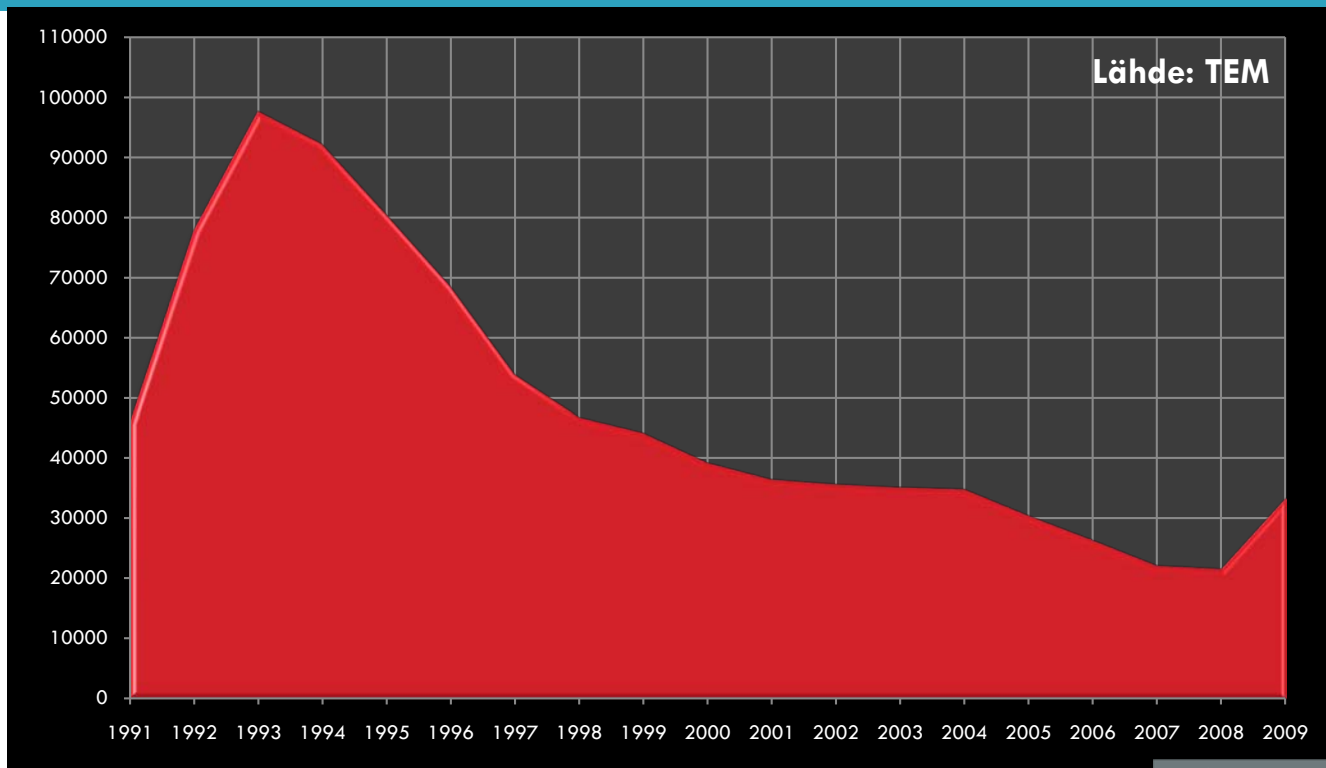

Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä vuosina 1991-2009 (vuosikeskiarvot)

- Vuoden 1993 lopussa nuorten työttömien määrä oli lähes 100 000 hlöä

- Nuorten työttömien määrä alhaisimmillaan 22 000 hlöä vuonna 2007

- Nuorten työttömien määrä 34 500 helmikuun lopussa 2010

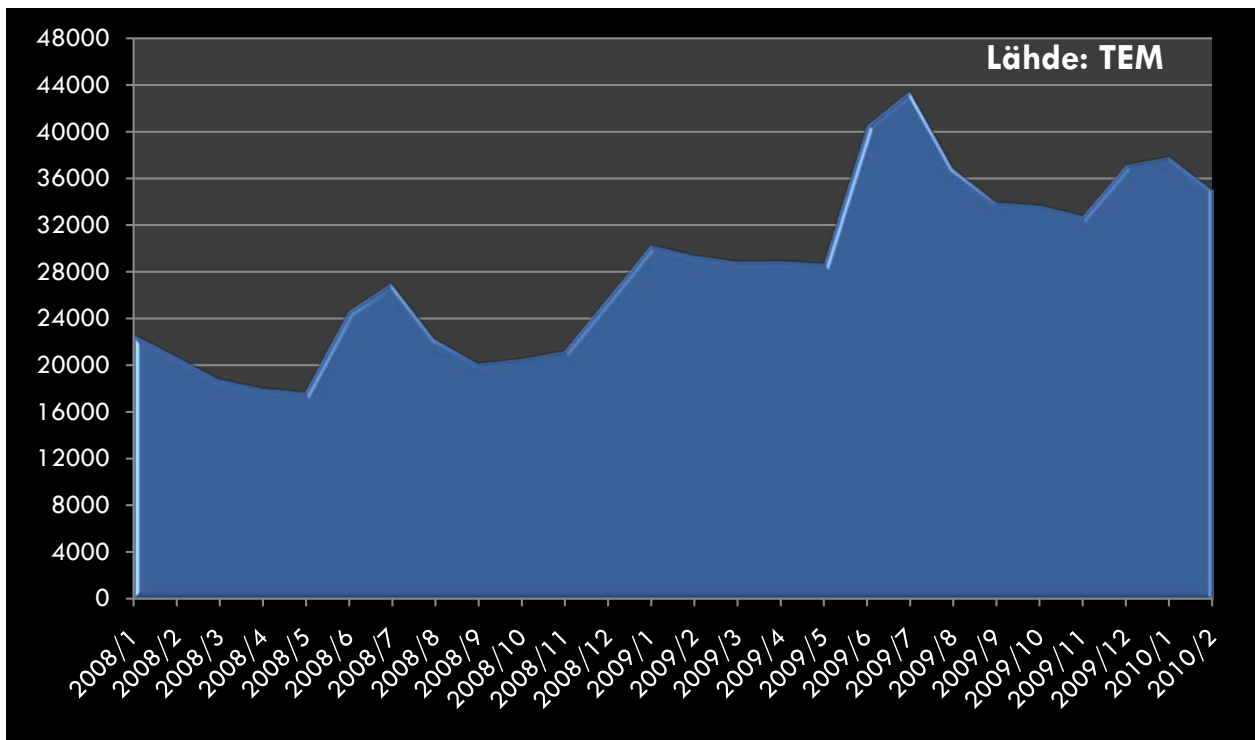

Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä kuukausittain 1.1.2008-28.2.2010

- Kuviossa kehitys **kuukausi kuukaudelta** tammikuusta 2008 alkaen

- Käännekohta marraskuussa 2008, jonka jälkeen syklittäistä nousu. Jokaisen syklin jälkeen nuorisotyöttömyys jäänyt aikaisempaa korkeammalle tasolle

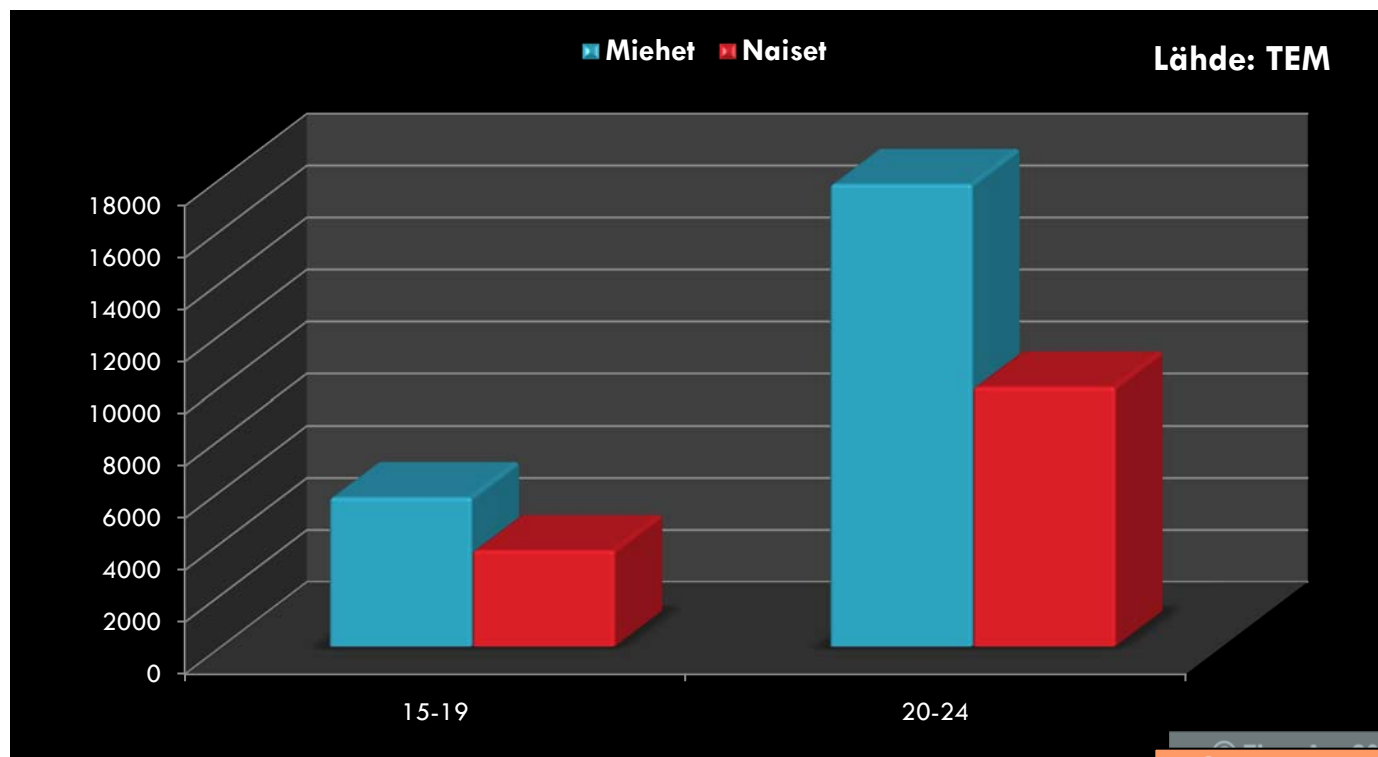
- Helmikuussa 2010 oli 5 500 nuorta enemmän työttömänä kuin helmikuussa 2009 ja 14 000 työtöntä enemmän kuin helmikuussa 2008

Nuorten työttömien määrä ikäryhmittäin ja sukupuolittain 31.12.2009

- Kuusi kymmenestä (63 %) nuoresta työttömästä miehiä

- Neljä viidestä nuoresta työttömästä iältään 20-24-vuotiaita

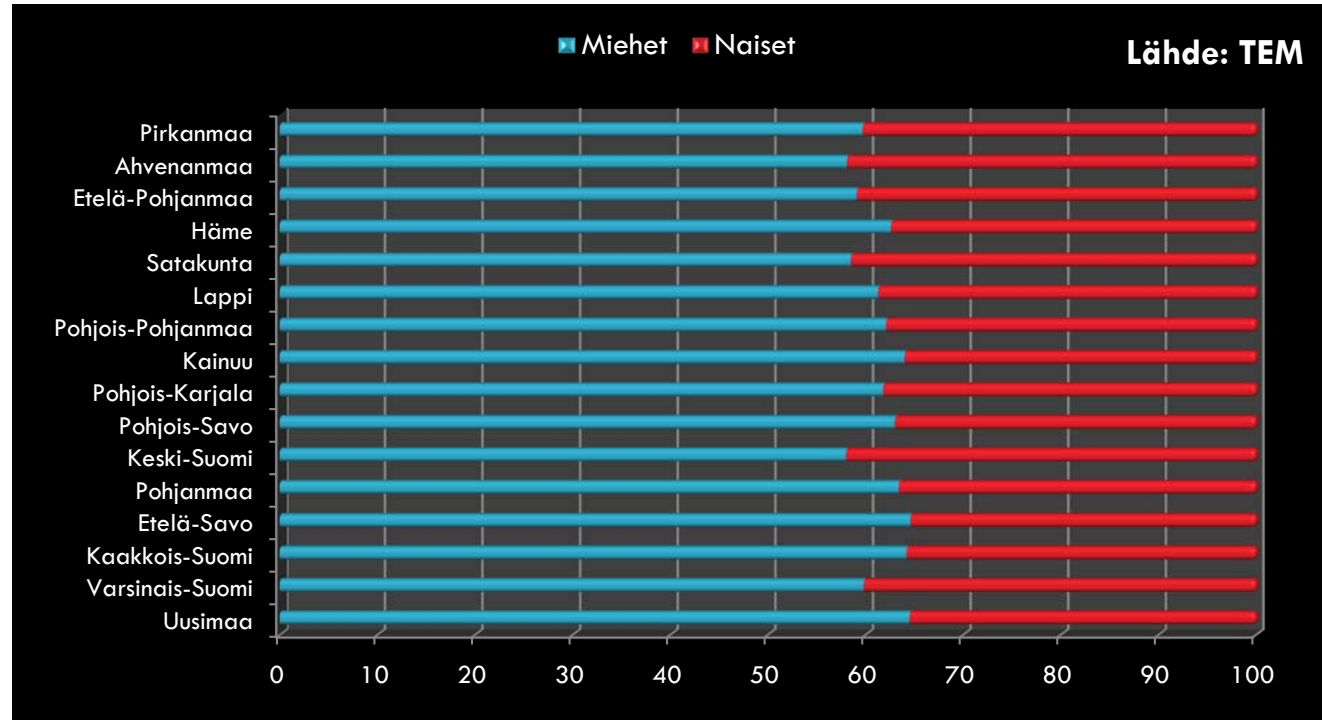

Nuorten työttömien määrä alueittain ja sukupuolittain 31.12.2009

- Jokaisella ELY-alueella työttömien miesten osuus on naisia suurempi

- Sukupuolittain suurimmat erot Etelä-Savossa, Uudellamaalla ja Kaakkois-Suomessa

- ”Tasapainoisin” tilanne Keski-Suomessa, Ahvenanmaalla ja Satakunnassa

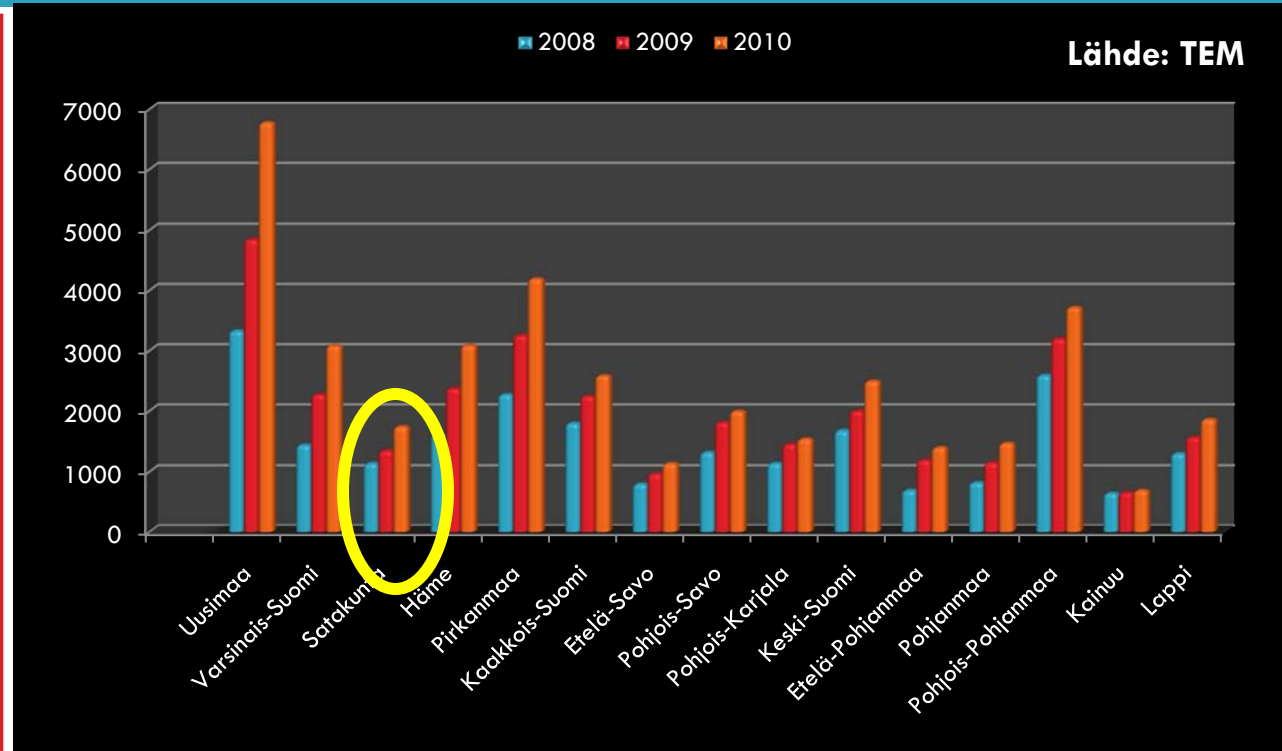
Alle 25-vuotiaitten työttömien määrä ELY-alueittain tammikuun lopussa 2008, 2009 ja 2010

- Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi kaikilla ELY-alueilla jokaisena vuotena

- Nuorten työttömien määrä kasvoi määrällisesti eniten Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa ja Hämeessä.

- Uudellamaalla asuu joka viides työtön alle 25-vuotias nuori.

- Kainuun muutos marginaalinen: joko lähtötaso valmiiksi korkea tai toimenpiteet keskittyneet nuoriin

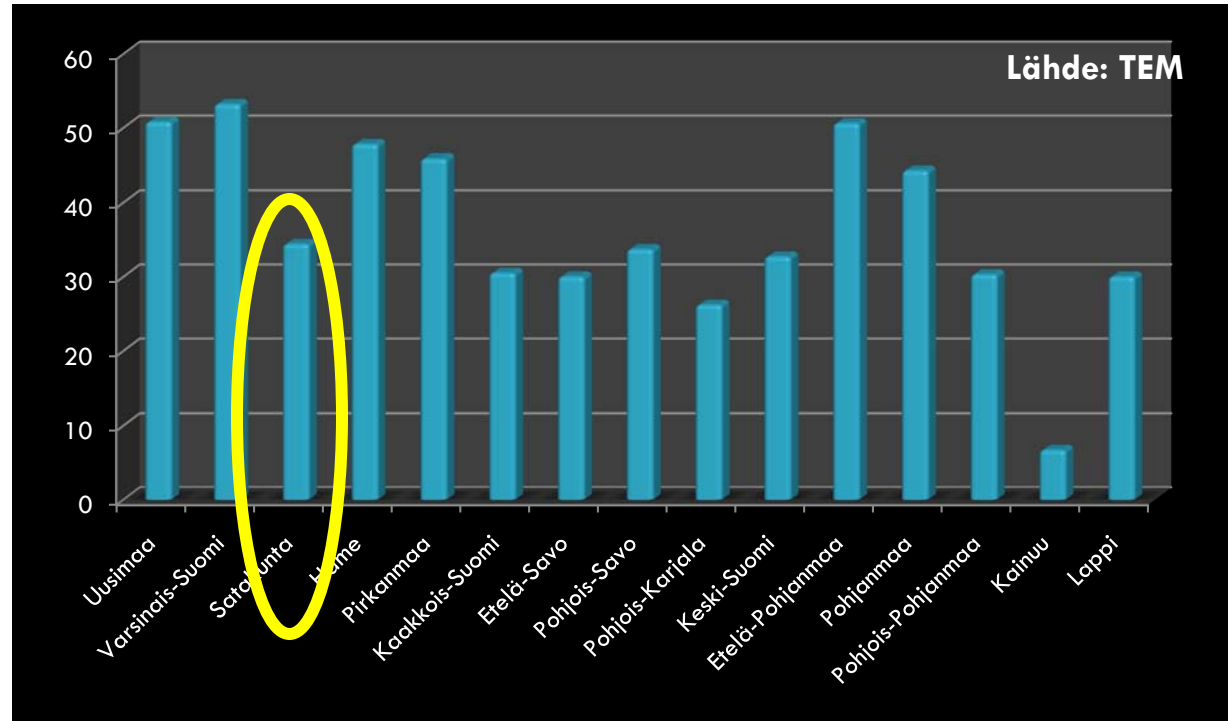

Nuorten työttömien määrän muutos % (tammikuun lopussa 2008-2010)

- Nuorten työttömien määrä kasvoi suhteellisesti eniten Varsinais-Suomessa, Uudellamaalla ja Etelä-Pohjanmaalla

- Kainuun muutos vähäisin (+6,7 %)

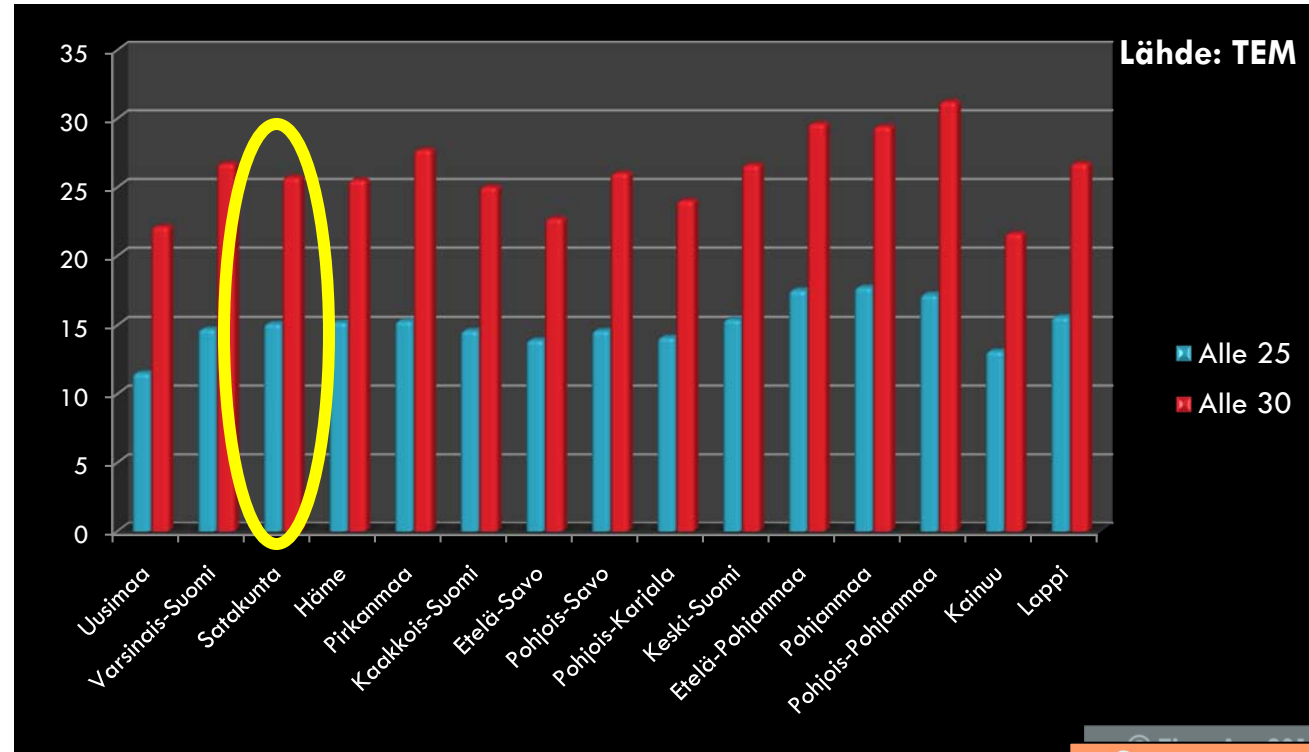
-Alle kolmanneksen muutos Pohjois-Karjalassa ja Etelä-Savossa

Alle 25- ja 30-vuotiaiden työttömyysaste (%) ELY-keskuksittain 31.1.2010

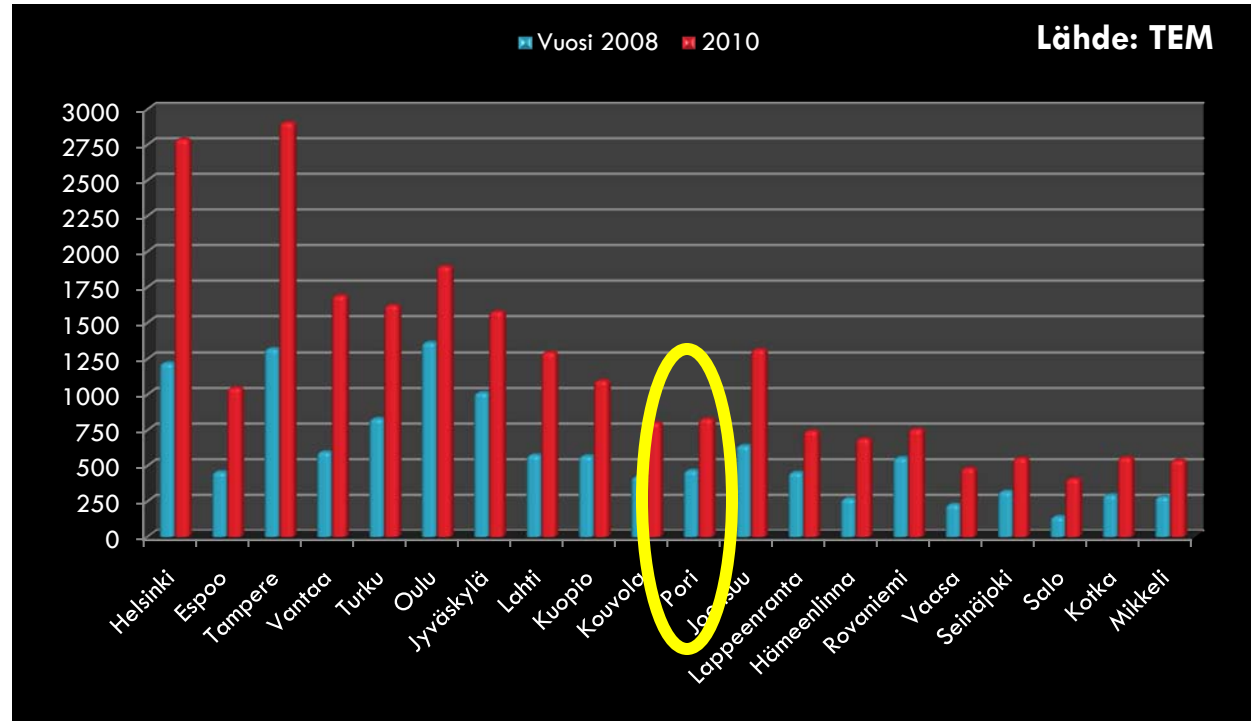
-Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä vaihtelee Uudenmaan 11,1 %:sta Pohjanmaan 17,7 %:iin kaikista työttömistä

- Pohjanmaan alueilla lähes joka kolmas työtön alle 30-vuotias

Nuorten työttömien määrä 20 suurimmassa kaupungissa vuonna 2008 (marraskuu) ja 2010 (tammikuu)

- Nuorten työttömien määrä on kasvanut kaikissa kaupungeissa
- Tampereella enemmän nuoria työttömiä kuin Helsingissä: Helsingin väkiluku yli kaksi kertaa suurempi kuin Tampereen
- Rovaniemellä ja Oulussa nuorten työttömien määrä kasvanut vain kolmanneksen (!!!)
- Kahdeksassa kaupungissa nuorten työttömien määrä vähintään kaksinkertaistunut

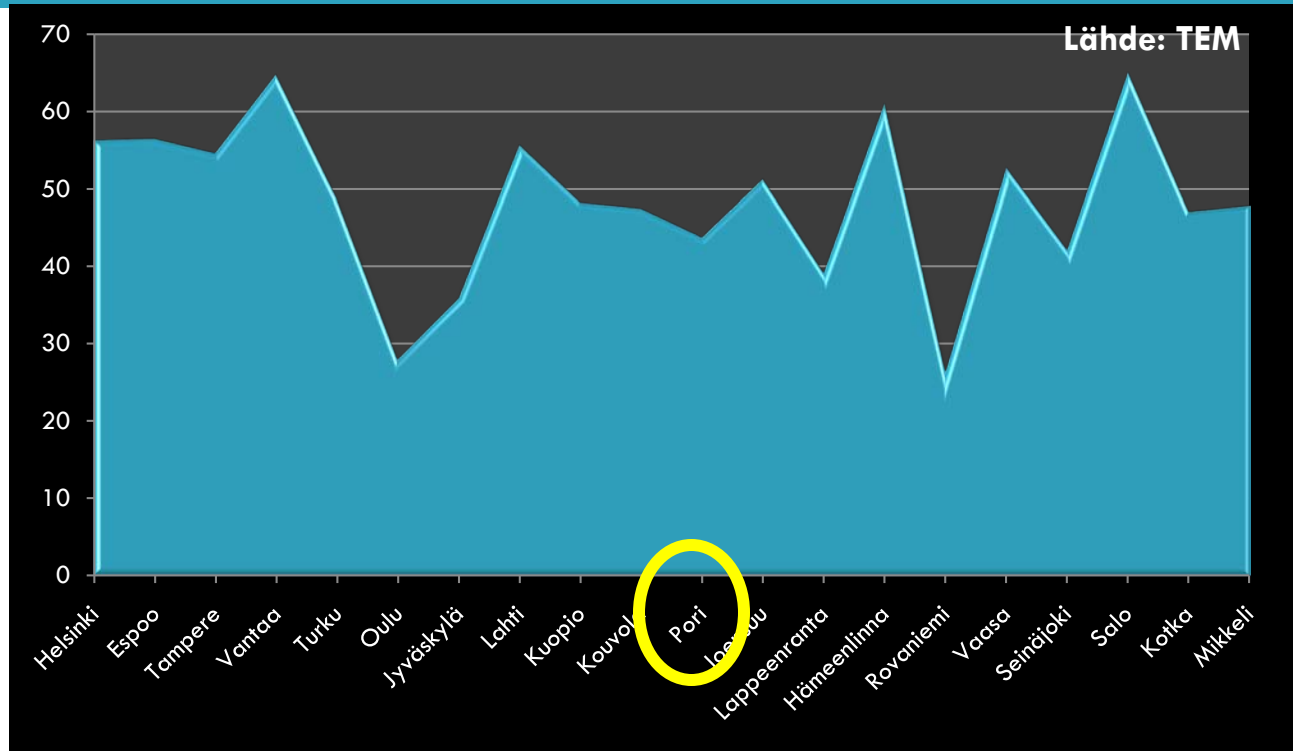

Nuorten työttömien määrän suhteellinen muutos (%) marraskuusta 2008 tammikuun loppuun 2010

- Salossa, Vantaalla ja Hämeenlinnassa nuorten työttömien muutos % enemmän kuin 60 %

- Kuudessa muussa kaupungissa muutos % enemmän kuin 50 %: Helsinki, Espoo, Tampere, Lahti, Joensuu ja Vaasa

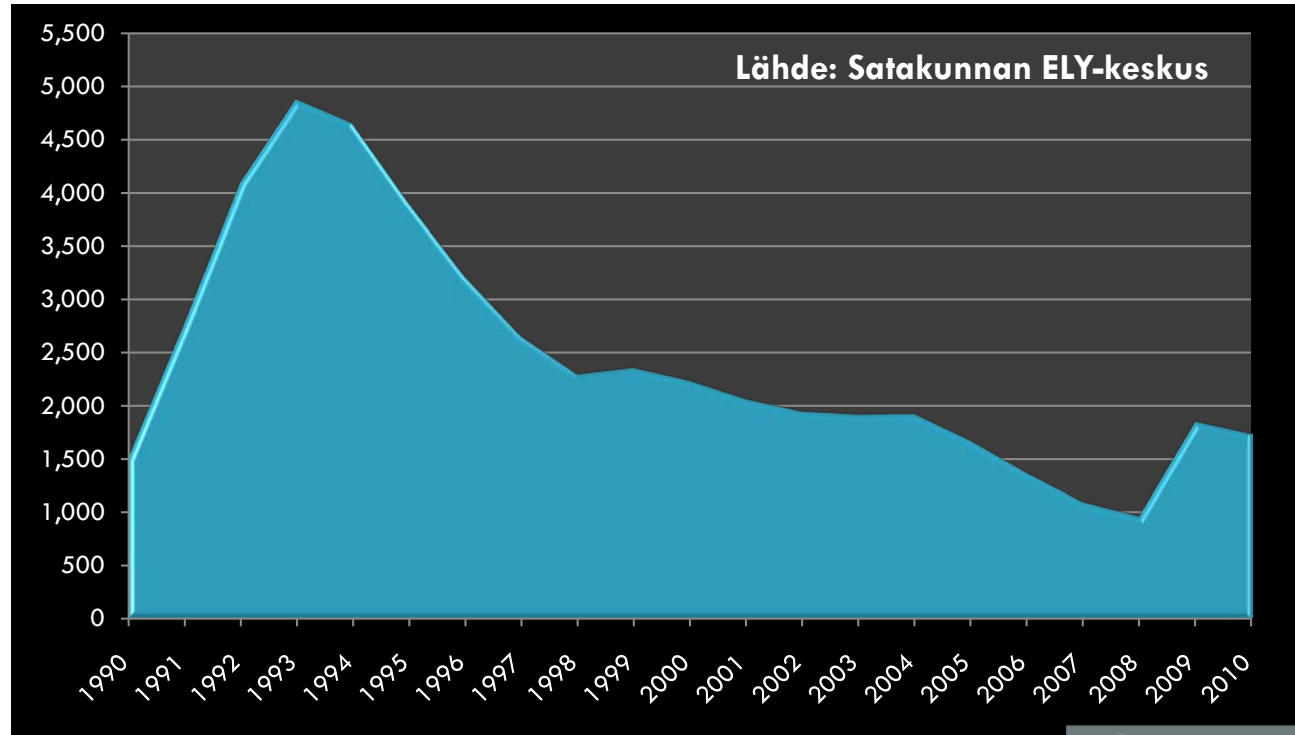
- Oulussa ja Rovaniemellä nuorten työttömien suhteellinen kasvu hitaampaa kuin muissa suurissa kaupungeissa

Nuorten työttömien määrä Satakunnassa vuosina 1991-2010

- Nuorten työttömien määrä oli 2,5 kertaa suurempi 1990-luvun alun lamassa kuin nyt

-Työttömien määrä laski tasaisesti vuodesta 1993 vuoteen 2008

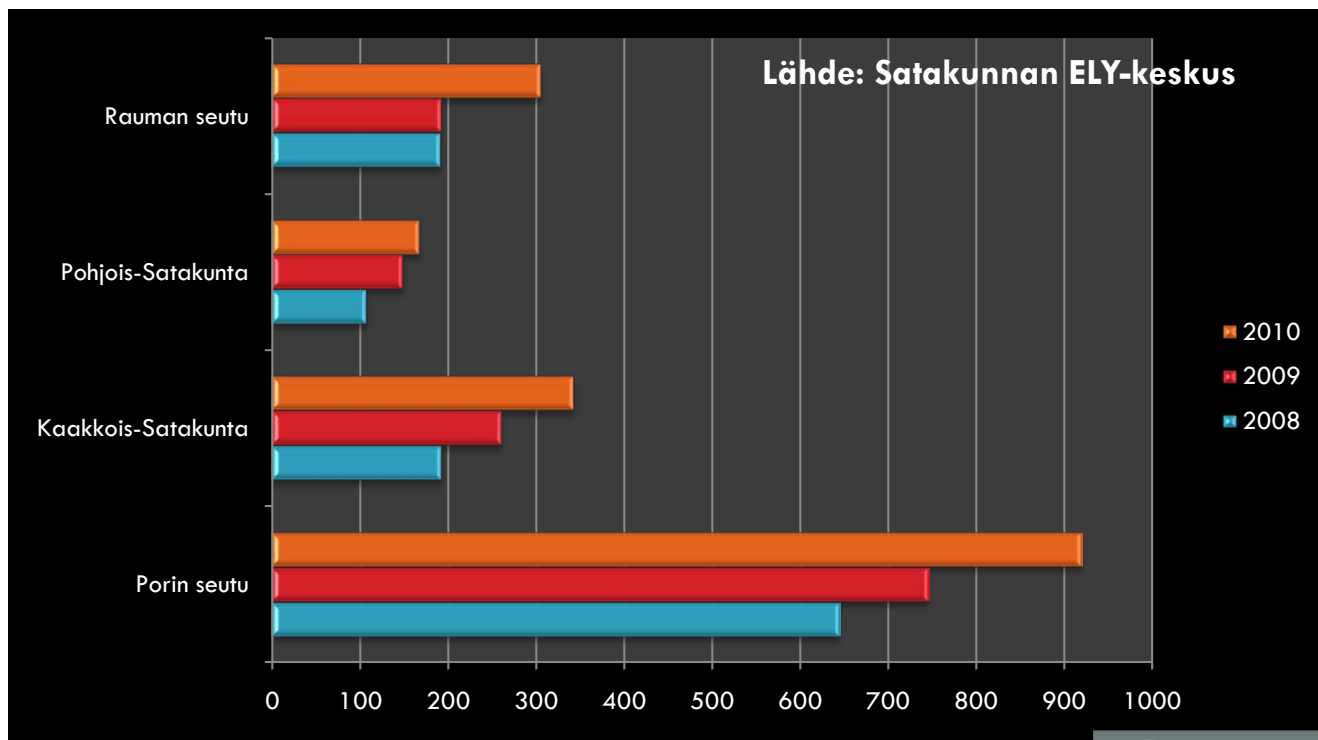

Nuorten työttömien määrä TE-toimistoittain Satakunnassa 2008, 2009 ja 2010 tammikuun lopussa

-Nuorten työttömien määrä nousut kaikkien TE-toimistojen alueella

-Kolmessa vuodessa työttömien määrä kasvanut 600 nuorella

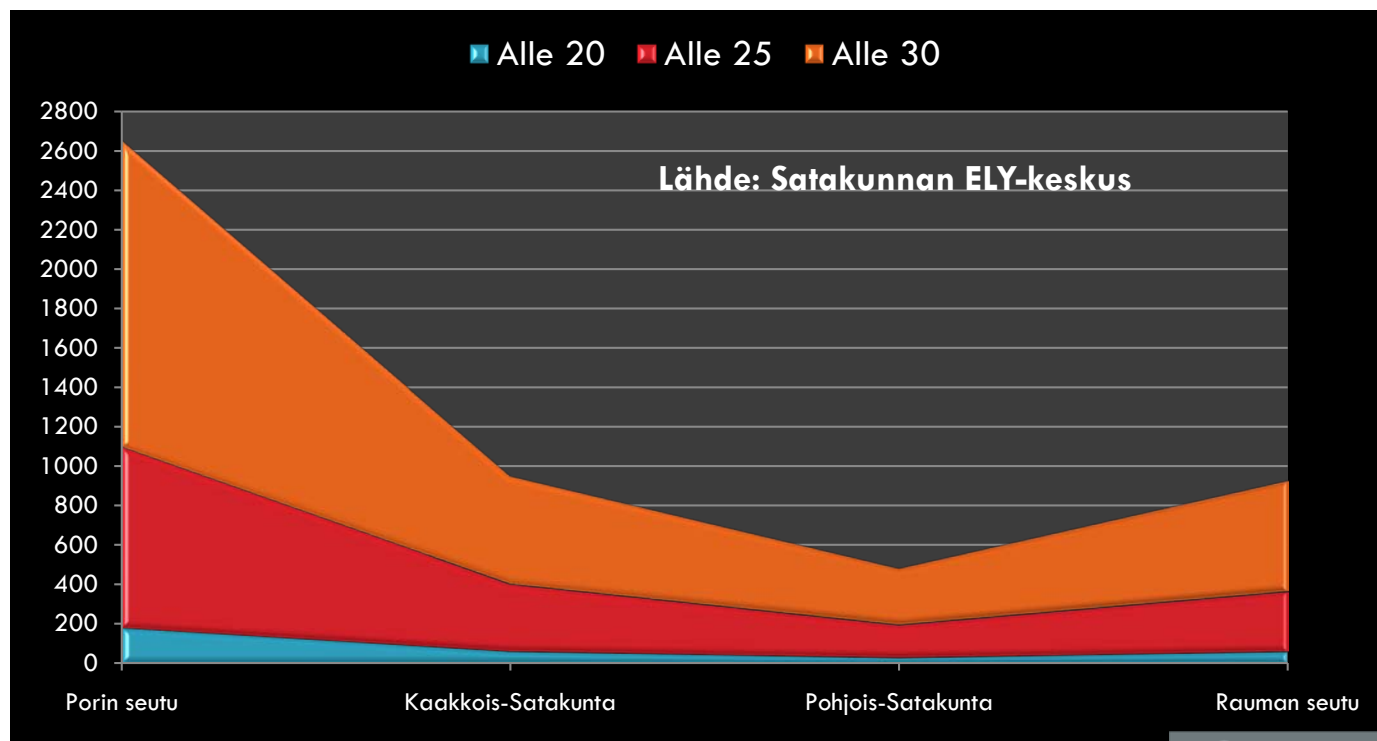
- Muutos pienin Porin seudulla (+29,8 %) ja suurin Kaakkois-Satakunnassa (+43,7 %)

Nuorten työttömien osuus eri ikäryhmissä tammikuun lopussa 2010

- Joka neljäs satakuntalainen työtön on alle 30-vuotias (26,1 %)

- Eniten on työttömiä nuorten aikuisten ryhmässä 25-29-vuotiaissa

A wooden puzzle piece is standing upright on a blue puzzle board. The piece is light-colored wood and has a unique shape with a large hole and a protrusion. The puzzle board is made of many blue pieces, and the background is a solid blue color.

Viranomais- keinot?

Miten nuorten työllistymistä on edistetty taantuman aikana?

- **Aloituspaikkojen lisääminen**
 - Vuoden 2008-2010 talousarvioissa lisätty 8 400 opiskelijapaikkaa ammatilliseen peruskoulutukseen
- **Oppisopimuskoulutuksen lisääminen**
- **Nuorten työpajat**
 - Noin 250 nuorten pajaa, vuosittain noin 15 000 pajalaista
- **Ammattistartit**
 - Ammatilliseen koulutukseen valmentava jakso, kokeilu vuodesta 2006 alkaen, noin tuhat henkilöä vuodessa
- **Etsivä nuorisotyö**
 - ”Nuoret kotoa tai koulutuksesta työhön”, noin 150 kuntaa mukana, tavoitti noin 2000 nuorta
- **Nuorten yhteiskuntatakuu**
 - Jokaiselle yli 17-vuotiaalle kolmen kk kuluessa yksilöllinen työnhakusuunnitelma, tuli voimaan 2005
- **Valmentava ja ammatillinen työvoimakoulutus**
 - Eri ryhmille, eri aloille suuntautuvia
- **Palkkatuet ja muiden työvoimapol. resurssien lisääminen**
 - Työnantajien kannustaminen nuorten ottamiseksi työhön
- **Projektit...ja projektien projektit**
 - Noin 5 000 ESR-projektia 2000-2006 ja noin 1 500 ESR-projektia 2007-

Entä Satakunnassa?

- **”ESR”-palkkatuet**
 - Palkkatukien ”korvamerkitseminen” ammattiin vastavalmistuneille ja alle 25-vuotiaille nuorille
 - 670 000 euroa heinäkuussa 2009 ja 751 000 euroa maaliskuussa 2010
- **Työvoimapolitiittinen ja muu koulutus**
 - Nuorille suunnattu valmentava ja ammatillinen työvoimakoulutus
- **Projektit**
 - Välkyn alaprojektit (Nuorten työnhakuklubit, KUHA, VALO, työhönvalmentaja)
 - Käynnissä olevat ESR-hankkeet ja muut hankkeet (RAY jne.)
- **Käynnissä oleva ESR-haku**
 - Yhtenä painopisteenä nuorille suunnatut hankkeet (noin 1 miljoona euroa)

Uusia viranomais ehdotuksia?

- Työllistymisaseteli
 - Voucher, bonus yms. lisäkannustin työllistämiseen joko työnhakijalle tai työntajalle
- Palkkatuen myöntäminen vastavalmistuneille
 - ...mutta tukitason nostaminen perustukea korkeammaksi!!!
- Tiimiyrittäjyyden tukeminen starttirahallalla
 - Alle 10 prosenttia uusista starttirahayrittäjistä nuoria
 - Tiimiyrittäjyys= tuki myönnettäisiin useammalle henkilölle aloittavassa yrityksessä
- Osa-aikalisä nuorten työllisyyden tukemiseksi

”Nuorisotyötä pitää tehdä siellä missä nuoret ovat”

- Lasse Siurala 2004 -

**Ja nyt etsimään niitä villejä
ideoita....**

KIITOKSET!!!!

VTT, Timo Aro

045 657 7890 tai

044 712 4056

timo.aro@ely-keskus.fi tai

timokaro@gmail.com